

בכל יום ויום יש לי סימן אם הי"ש מתבשל יפה הדבר לאות כי התפללת בכוונה והיום לא נתבשל יפה ע"כ הבנתי שלא התפללת בכוונה והודה ולא בוש והבטיח לה שמהיום והלאה יתפלל בכוונה כדין ונתנה לו הלחמניות.

(אהל שלמה)

תלמידי הרבי מלובלין זי"ע שמעו רמז ממנו שלא יסתלק מן העולם אם לא שימנה מקורם מי שימלא מקומו על כן בערך בפרוס הפסח שנת תקע"ה אחרי רואם שהרבי הוא חולה וחלוש החליטו גדולי תלמידיו - שה' אפשר שאת אחד מהם ירצה הרבי למנות למלא מקומו - שלא לנסוע אליו כדי שלא יוכל למנות ממלא מקומו וממילא לא יסתלק. בין תלמידים אלו הי גם האור לשמים ברם לאחר כמה שבועות אחזתו להאור לשמים תשוקה לנסוע לרבו ללובלין אבל הוא התגבר על עצמו ולא נסע מטעם הנ"ל, אחר עוד כמה שבועות אחזתו עוה"פ תשוקה זו והוא חזר והתגבר על עצמו ולא נסע. ככה נמשך הדבר עד פרשת פנחס שאז אחזתו תשוקה עזה מאוד שלא הי יכול עוד להתאפק, ונסע ללובלין לשב"ק פ' פנחס.

והנה אצל הרבי מלובלין הי המנהג בקריאת התורה בש"ק, שהקורא בכל פעם שהגיע בקריאתו למקום שאפשר לסיים שם, הי מביט על הרבי, ואם הרבי לא רמז לו לסיים, המשיך בקריאתו להלאה עד שהגיע עוה"פ למקום שאפשר לסיים, ככה הי נמשך הדבר בכל פעם, עד שהרבי הי רומז לסיים, בשבת ההיא צוה הרבי לקרוא להאור לשמים' ללוי - לא כמנהגו אשר בדרך כלל עלה הרבי בעצמו ללוי - והקורא קרא כנהוג עד שלישי והביט על הרבי אם יסיים שם, אבל הרבי לא רמז לו כלום על כן המשיך בקריאתו הלאה, ומפעם לפעם הביט על הרבי אם ירמוז לו לסיים, ככה נמשך הדבר עד שקרא הפרשה "יפקד ה' אלקי הרוחות איש על העדה אשר יצא לפניו ואשר יבא לפניו וגו'", אז רמז הרבי להקורא לסיים קריאתו, ובוה סמך אותו להיות איש על העדה אשר יצא לפניו ואשר יבוא לפניו.

וסיים זקנו ע"ז דבאמת כן היה דכל הרביים בפולין - חוץ מבית פרישסחא - חסו בצל האור לשמים. וכמו שבגאליציע היו הרה"ק מראפשיץ והרה"ק מהרצ"ה מזידיטשוב הגרויסע רבי'ס' כן הי האור לשמים בפולין.

(הגה"צ אבד"ק וואידיסלב זצ"ל, "ירבה תורה")

פ"א כאשר הי הרה"ק בעל אור לשמים ז"ל בלובלין אצל רבו הרה"ק הרבי מוהרי"י ז"ל קודם שנתפרסם והי אז מתפרנס בדוחק בעיר סטאבניץ וכאשר הי הולך לרבו הי יושב שם זמן רב ולא הלך בבגדים חשובים ופ"א בא אדם א' עשיר ממדינת קיר"ה עם מרכבה וסוסים שלו ובע"ג ללובלין שהי מסתופף בצל הרה"ק והי נוסע אליו בכל שנה והי דרכו להיות בלובלין ב' שבתות ופ"א כאשר הלך הגביר הח' הנ"ל בעש"ק להמקוה הי אז הרה"ק בעל אור לשמים בהמקוה וטבל א"ע כ"פ ועשה אנחות וכוונות וכאשר ראהו הגביר והי מכיר אותו שלא הי הולך בבגדים חשובים לכן הי העשיר מתלוצץ עליו בהמקוה ומדבר אליו עזות עבור שעושה כמה טבילות כו' ונתבייש הרה"ק ויצא מהמקוה ואחר ש"ק בתוך השבוע בא שליח מעיר הגביר הנ"ל מב"ב שנשרף ביתו וכל רכושו וכל השט"ח כו' ונכנס להרה"ק [מלובלין] ובקשו לעזור לו והסתכל בפתקא שלו ברוח קדשו והשיב לו שאינו יכול לעשות לו טובה כי זה בא לו עבור שפגם בכבודו של איזה צדיק גדול ואיזה צדיק לא נודע לו ורק שהוא מבטיח לו שיבוא זמן שיהי נודע לו הצדיק שביישו וכאשר יפייס אותו וימחול אז שוב יתרומם מזלו.

והעשיר נסע לביתו והי עני גדול הרבה שנים עד שאחר שנעשה הרה"ק בעל אור לשמים רבי מפורסם אירע לו שנסע פ"א במדינת קיר"ה ושבת שם בעיר של העשיר העני הנ"ל ובליל ש"ק כאשר נכנסו אנשי העיר לשלחנו נכנס גם העני בתוך הבאים וכאשר הסתכל בפניו הכירו שהוא החסיד מסטאבניץ שהי מבייש אותו בהמקוה ונפל

רבינו הרה"ק רבי מאיר הלוי ראטנבערג מאפטא זי"ע"א נולד בשנת תק"כ לאביו הרה"ק רבי שמואל סג"ל הלוי מגזע הגה"ק רבי ישעיה הלוי הורוויץ בעל שני לוחות הברית (בן אחר בן עד לוי בן יעקב ע"ה), ולאמו מרת מירל מצאצאי הגה"ק רבי שבתי כהן בעל 'שפתי כהן'. וזוגתו היתה בת רבי אהרן הנסתר חתן רבי ברוך קדוש זי"ע.

רבינו התייתם מאביו בקטנותו ואמו גדלתו. והיה בתחילה מתלמידיו של אחיו הגדול הרה"ק רבי מרדכי מסטאשוב [שהיה מתלמידיו של הרה"ק הרבי ר אלימלך ומראשוני החסידים שהכתירו את החוזה הק'] ולאחר מכן שלחו אחיו ללמוד תורה אצל הגה"ק מו"ה רבי יצחק אברהם אבלי הכהן כ"ץ זי"ע, אבד"ק סטאבניץ ודק"ק פינטשוב בעמח"ס שו"ת כתר כהונה נכד הש"ך זי"ע.

רבינו היה מפורסם בדורו כגדול בתורת הנגלה והנסתר, רבותיו בתורת החסידות היו רבו המובהק החוזה הק' מלובלין שהעריצו עד למאור כמו"כ הסתופף בצל הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא כמו"כ נסע להרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב להרה"ק רבי אברהם מרדכי מפינטשוב ולהרה"ק רבי מנחם מענדל מרימינוב.

כאשר נסע רבו בעל 'כתר כהונה' מעיר סטאבניץ ע"מ לישב על כסא הרבנות בעיר פינטשוב, מינתה קהילת סטאבניץ על פי הוראתו את רבינו תלמידו כרב ואב"ד בסטאבניץ, בשנת תקס"ט נתמנה כממלא מקום בעל ה"אוהב ישראל" ברבנות העיר אפטא.

ונסתלק כ"ה תמוז תקצ"א ומנו"כ באפטא. ומתורתו נדפס ע"י חתנו הרה"ק רבי מנחם מענדל מגלאגוב זי"ע, הספר 'אור לשמים' על התורה.

(זכות אבות)

הה"צ ר' פינטשא זצ"ל אבד"ק פילטץ היה פעם אחת על סעודת שבע ברכות אצל דודי הה"ק בעל חסד לאברהם זצ"ל ברדאמסק, וסיפר דודי החסל"א זצ"ל כי אביו אדמו"ר בעל התפא"ש זצ"ל ציוה ליתן שם לילדה הנולדה אצל קרוב, בשם "מירל" כי אמו של הה"ק הר"ר מאיר מאפטא זצ"ל בעל אור לשמים היה שמה מירל, ואמר כי כדאי ליתן שם אחריה יען כי מעולם לא ראתה פני שום גוי בקביעות, ובעלה היה מחזיק הבית מזיגה אצל אדון אחד בכפר, ומחמת כי ידעו הערלים שאשתו צנועה מאוד, הסיתו את האדון שלא ישכיר המזיגה לזמן החדש עד שתבא אשתו בעצמה לשכור אצלו, והבעל בא וסיפר זאת לאשתו גונח וכואב מה יעשה עתה ויצטרך לחזור על הפתחים ח"ו, השיבה היא בחכמתה, הלא יש עצה לזאת, קח את המשרתת ותלביש אותה מלבושים שלי, ויסבור האדון שזאת אשתך, וכן עשה והלכה המשרתת עמו, ובא חזרה בשמחה, והצליח ושכר את המזיגה, לכן כדאי לקרות בשמה, ואמר כי כן נמצא בתרגום גבי אסתר המלכה שלא ראתה פני גוי והראה לשון התרגום אסתר ב' פסוק ז' וז"ל אסתר הוי קרי לה על דהות צניעה בביתא דמרדכי שבעין וחמש שנין ולא חזית אפי גבר אלהין אפי מרדכי עכ"ל התרגום והוא פלא.

(אהל שלמה)

עוד סיפר מאמו של הר"מ מאפטא כי בכל יום ויום שבנה הקטן הר"מ זצ"ל בא מן התפלה בבקר הכינה עבורו שני לחמניות מטוגנות וקודם שנתנה לו שאלה אותו מאיר'ל התפללת היום בכוונה אזי אתן לך את הלחמניות האלו ואם לאו די לך בפת במלח גרידא ואמר הן ונתנה לו פעם אחת בא מן התפלה ולא נתנה לו הלחמניות ובא ושאל את אמו מפני מה אינה נותנת לו חלקו כבכל יום ויום השיבה לו מאיר'ל התפללת היום בכוונה אני רואה שלא כוונת היום בתפלתך הנער התבייש מאוד, ושאל את אמו מנין היא יודעת שלא התפלל בכוונה והשיבה היום בשלתי יין שרף כיום ויום וראיתי שאינו מתבשל יפה ונתקלקל והבנתי שאתה לא כוונת יפה בתפלתך כי

ארצה ונתעלף והקיצו אותו ובא להרה"ק וסיפר לו ומחל וגם בירך אותו ומאז נתעלה ונעשה שוב עשיר גדול כמאז. (שיח שרפי קודש)

האור לשמים היה תלמיד הרבי הק' מלובלין ז"ע וגם נסע להסתופף בצל היהודי הקדוש מפרשיסחא זי"ע, פעם אחת בהפרדו מהיהודי הק' טרם נסע הביתה, אמר לו היהודי הק', כי באמת אחר אשר בר ישראל קורא קריאת שמע בבוקר ומתפלל כראוי, אין להיצר שום כוח לשלוט עליו, אלא שהיצר מבקש עצה שעם כל זה יוכל לשלוט עליו, לכן הוא מגביהו למדריגות גבוהות יותר מכפי ערכו, ועל ידי זה יכול להפילו בניקל ולתופסו ברשתו, כי כאשר האדם עומד במקום גבוה, יותר קל להפילו, בדיבורים אלו נפרד ממנו, ובעל אור לשמים לא הבין כוונת רבו בדיבורים אלו אבל הדיבורים הקדושים עמדו לנגד עיניו, כי הבין שבוודאי יש דברים בגו.

בדרכו חזרה לביתו עמד ללון באכסניא וכאשר עמד בלילה לעסוק בעבודתו הק', הבחין פתאום בעצמו שמבין שיחות חיות ועופות ודקלים, ושומע כרוזים של מעלה ועוד ועוד.

ואז נזכר מה שאמר לו רבו הק', לכן יצא אל השדה החוצה, וצעק שאין רצונו בכל המדריגות האלה ואני מבטל אותם, ומיד אבר כל אותן מדריגות, חוץ ממדריגה אחת חפץ להחזיק לעצמו, והיא מה שנתנו לו רשות לטבול בנהר דינור, (נהר דינור הוא נהר בשמים ממעל הנעשה מזיעת המלאכים ומדמעות של בני ישראל וכו' טובלים את הנשמות העולות מגן עדן התחתון לגן עדן העליון), מדריגה זו לא ביטל.

כאשר בא לביתו סיפר לתלמידיו כל מה שקרה אותו מה שאמר לו רבו בהפרדו ממנו, ושהשאייר לעצמו מדריגה אחת לטבול בנהר דינור, ובעת שסיפר להם הדברים, נתעלף ושכב כך משך שתי שעות, אחר שתי שעות נתעורר מהתעלפותו, ואמר כי עתה חזר מטבילתו בנהר דינור.

ומסתבר לומר האור לשמים הבין שמדריגה זו לטבול בנהר דינור השיג מכוח עבודת עצמו, ולא היה זה דבר שלמעלה ממדריגתו, לכן ידע שאין זה מכוח היצר ולא התיירא להחזיק בה.

(וזה לימוד גדול כי מה שהאדם זוכה להשיג על ידי עבודתו ביגיע כפו זהו כמו רכושו הפרטי וזה יתקיים בקרבו וכמו שנאמר (תהלים קכ"ב) יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך מה שאין כן מה שהאדם מקבל בדרך מתנה אף שהוא דבר טוב אבל אי אפשר שיתקיים בקרבו כי אם לזמן מועט).

(כ"ק אדמו"ר מטאהש שליט"א, 'עבודת עבודה' שיחות קודש כ עמי ש"ע)

לפני שנשתלק הרבי החוזה מלובלין זי"ע לעולמו קרא אליו את תלמידו הרה"ק רבי משה סטעניצר מזעלחוב זצ"ל ואמר לו: "אין גלויב נישט אז איהר וועט האבען צו איינמיטצען ציא פארעך" (אינני מאמין שיהיה לך אל מי לנסוע). ולאחר פטירתו בתוך ימי השבעה בא אליו רבו החוזה בחלום, ואמר "אפילו צו א חבר צו פארין אין פארין ברויך מען" (כדאי אפילו לנסוע אל חבר אבל לנסוע צריכים).

קם איפוא הרה"ק רבי משה זצ"ל ונסע אל ידידו הרה"ק רבי מאיר מאפטא זצ"ל, וכאשר בא אליו היתה לו לרבי מאפטא חלישות הדעת בליל שבת אצל השולחן, מכיון שלא ידע את סיבת בואו אליו, אם לנסותו בא.... וגם להרה"ק רבי משה היה חלישות הדעת משלו.

באותו הלילה נגלה אל הרבי מאפטא רבו הקדוש מלובלין ואמר לו: "דע לך שרבי משה בא אליך באמת לקבל אותך לרבי, הגם שהוא בעצמו אדם גדול מאוד". וגם אל רבי משה נגלה החוזה ואמר "משה ווילסטע אשמעק טאבעק" (אתה רוצה להריח טבק), והגיש לו קופסת כסף, ובבוקר ראה קופסה זו אצל הרבי מאפטא ומאז ישבו שניהם אצל השולחן בשמחה.

הרה"ק מקונויץ זצ"ל אמר אינני יודע למה רבי משה סטעניצר איננו מנהל עדה אם לא שפחד שלא יהיה לו אריכות ימים. בערוב ימיו לא היה יוכל לצאת את ביתו ושלא ואמר לתלמידו הרה"ק רבי חיים מאיר יחיאל ממוגליצא זצ"ל אני הנני בגלות שאינני יכול לבוא אליו והדין תלמיד שגלה מגלין רבו עמו (מכות י) על כן הנכם מוכרחים לבוא אליי וכן עשה תיכף נסע אליו (שמעתי מפי הרב לייבוש ענגיל אב"ד ריקא)

(בישישים חכמה)

בהקדמה לספר ירבה תורה (ח"ב הגה"ה ו') כתב בזה"ל: התנאים של הרה"ק מוהר"ר יצחק אייזקל מקאמאראנא היה בלובלין [בבית רבינו הקדוש] בשנת תקע"ה לפ"ק, בשנתו האחרונה של הרבי מלובלין עלי אדמות והיו שני ערבים קבלנים מכל צד (התנאים נרפסו במפר נתיב מצוותיך). מצד החתן היו הגה"צ מוהר"ר מרדכי בנו של הרה"ק מוהר"ר פנחס מקאריץ והרה"ק שמעון אודערבערג (הנקרא רבי שמעון דייטש), ומצד הכלה היו ערבים קבלנים המאור ושמע ובעל האור לשמים. והנה בשמר התנאים כותבים "ע"ק מצד הכלה וכו", והרבי מלובלין בקראו התנאים לא קרא ערב קבלן מצד הכלה כו' רק קרא על בעל האור לשמים עקשן קדוש מצד הכלה וכו'.

(שלשלת קאמאראנא)

ה' תלמיד הגאון בעל כתר כהונה ז"ל בנגלה, ותלמיד הרבי מלובלין ז"ל בחסידות, הרבי מלובלין העיר על שהוא ממחסי לוי'ה, ופ"א אמר על הנני מכירו עוד מביהמ"ק ששינו עמדנו יחד קרוב זא"ז על הדוכן, וה' מתלמידיו המוכהקים והחשובים בחר אצל הרבי, וה' ג"כ תלמיד הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפטא, וממנו קיבל הרבנות שאמר אין המלכות נוגעת בחברתה... הגיע זמנו לנהוג, וה' נחשב לאחד ממ"מ של הרבי. ואחר פטירת הרבי, ה' עיקר הנהגת החסידים בפולין אצל הרבי מאפטא ומגדולי תלמידיו ה' הרה"ק התפארת שלמה מראדאמסק ועוד הרבה גדולי עולם. גם ק"ז ז"ל מרן הד"ח ה' אצלו כ"פ. וגם החידושי הרי"ם ז"ל ה' מחסידיו טרם יצא לפרשיסחא.

(מוצל מאש)

שמעתי מכ"ק אאזמו"ר הרה"ק מוואלבראם זצ"ל, כי קודם שנתפרסם בעולם ה' ל"ע עני ואביון גדול, ועל פסח ה' מחמיר גדול ולא הכשיר שום כלי ורק אכלו בכלי חרש, ובכתה אשתו הרבנית ושאלה מדוע את בוכית, השיבה למה לא אבכה איש קדוש כמוך יצטרך לאכול בכלי חרש, נחמה והבטיחה שלשנה הבאה יזכו לאכול בכלי זהב. וכן הוה לשנה אחרת הביא חסיד מווארשא מתנה על פסח כלי זהב, ובפסח כשאכל הרוטב בכלי זהב קרא אותה שתבוא לאכול מהכלי זהב כדי לקיים הבטחתו מאשתקד.

(מוצל מאש)

ומצאתי לנחוץ להעתיק כאן מה שנרפס בספר 'כתר כהונה' בתולדותו שמצא בצוואת ה'כתר כהונה' בזה"ל באמצע הצוואה: "לתלמידי ידידי הרבני המופלג החסיד מוה"ר מאיר סג"ל נ"י מסטאבניץ יותן שמונה עשר זהובים פויליש, נפשי בשאלתי הלא ידוע לרמע"ל מגודל ידיעת התורה, כל תורתו למד ממני וברא מזכה לאבא וכמוהו שתלמיד הגון מזכה לרבו וזכרוננו שיעלה לפניו לזכות נשמותי מה דאפשר וזה חסד של אמת, ומובטחני שימלא בקשתי מנאי המעתירו בלב שלם הק' יצחק אברהם הכהן.

מזה יכולי להבין גודל קדושתו אשר רבו שה' מגדולי העולם בשעתו ביקש ממנו שיעשה לו טובה לנשמתו, ואם כי הניח בנו שה' גאון ראוי למלא מקומו, בכ"ז מסר את הרבנות בסטאבניץ רק לתלמידו. חוץ מרב גדלו בתורה וקדושתו שה' משיח ד' ה' גם בעל מנגן נפלא וה' מחונן בקול נעים ומתיקות שמימית וה' יורד לפני התיבה, ועד הם יש במסורה אצל יו"ח הרבנים נגונים ונוסחאות התפלות ממנו המעוררים את האדם לעברתו ית"ש.

(מוצל מאש)

בעת שהיה דודי זקני רב בעיר סטאבניץ והרב הגה"ק איש אלקים סבא קדישא רבי אברהם יהושע העשיל זע"ל בעל מח"ס אוהב ישראל היה רב באפטא.

פתאום אמר להעולם יען שרואה ברוח קדשו שהרב הקדוש מו"ה רבי מאיר הרב מסטאבניץ, צריך להיות לרב באפטא, ואין מלכות נוגעת בחברתה כמלא נימא, על כן צריך אנכי להיות נפטר לעולמי עכור זה, על כן אנכי אתן לי עצה כלמדן, שאהיה עוקר ממדינה עכורו ויכול

אולי להיות שאחיה עוד. וכן היה כמו שאמר, תיכף היה נס ורץ בבהלה גדולה ממדינת פולין ובא לעיר יאס, ושם נתקבל לרב, ואחר כך תקע אהלו בעיר מעזבזו, ושם מנוחתו כבוד אצל קבר הבעש"ט זצ"ל ע"כ.

(גדולת הצדיקים)

דודינו הרה"ק אלקי הרבי ר' מאיר"ל מאפטא זי"ע קודם שנתקבל לרב בסטאבניץ היה עני מדוכא ר"ל וכמעט רוב השבוע היה יושב בתענית. פעם אחת היתה לו תענית וזוגתו הרבנית ע"ה בשלה עבורו "געלע קאשע" והיה דרכם שאחרי הבישול היו נותנים את הקאשע לתוך הקערה והדביקו את הקאשע בדפנות הקערה היטב עד שנעשה גומא בקאשע ובתוך הגומא היו שופכים חלב רותח וכך היו אוכלין. אך זוגתו הרבנית ע"ה לא היתה לה קערה, ושאלה קערה משכנתה. וכאשר בא לעת ערב, אחרי מנחה ומעריב, עדיין לא בא הרה"ק זי"ע לביתו באה השכנה לבית הרה"ק זי"ע וביקשה מהרבנית שתחזיר לה הקערה, אבל הרבנית ביקשה ממנה שתמתין עוד כי בעלה עוד לא בא מבית המדרש.

והלכה השכנה לביתה ושהתה שם איזה זמן, אבל כשהיתה צריכה שוב את הקערה הלכה עוד הפעם במהירות אל הרבנית הנ"ל שתחזיר לה את הקערה. וכאשר עמדה הקערה על התנור רצתה השכנה לתפוס את הקערה, וכשראתה הרבנית שהיא תופסת את הקערה, רצתה גם היא לתפוס את הקערה והיתה הקערה ביד שניהם, ומתוך התאמצות נפלה הקערה על הארץ ונשברה, והקאשע נפל על הארץ ורצפת קרשים היתה של עפר, ונתלכלך הקאשע לגמרי עד שלא היה ראוי למאכל כלל. והשכנה הלכה לביתה.

והנה כאשר ראתה הרבנית מה שנעשה עם הקאשע בכתה מאד, יען שבעלה הרה"ק מאפטא זי"ע יושב כל כך בתענית ועתה מה יהיה לו לאכול כשיבוא לביתו. והיה לה מזה עגמת נפש וצער גדול מאד ובתוך כך בא בעלה הביתה. וכאשר ראה שהיא בוכה נבהל מאד ושאל אותה מה זאת, וסיפרה לו כל המעשה.

אז השיב לה ואמר "זהו הנסיון האחרון שלנו, בקרוב נאכל מתוך קערה של כסף" (שוין, דאס איז דער לעצטער נסיון פאר דאס וועלן מיר בקרוב עסען צו זאמען אין א זילבערין שיסעלע). ולא עבר זמן רב עד שנתנו לו כתב רבנות להיות רב בסטאבניץ, וכן הוה, בחול המועד פסח בא גביר אחד מווארשא והביא לו מתנה קערת כסף ואכלו ביחד בקערה ע"כ. (מכת"י אחי המחבר, הרב מזאלשיץ)

(גדולת הצדיקים)

בעת שנפטר הרב הקדוש דודי זקני רבי מאיר מאפטא זי"ע היה בכ"ה תמוז, ואיש אחד בא לספר להרב הגה"ק איש אלקים הרבי ר' שמחה בונם מפשיסחא זצ"ל את ה"בשורה" שהרב מוהר"ם נפטר לעולמו, כי היו תמיד מחלוקות גדולות ביניהם כידוע. והרב רבינו שמחה בונם זצ"ל היה שוכב באותה שעה על מטתו, ובעת ששמע זאת עמד ממטתו והכה באצבעותיו, ואמר בזה הלשון: "דא מיינט מען מיך, ווארים ער איז דאך געווען מייך גאנצער רוקען האלטער" (כאן מתכוונים אלי, כי הלא הוא היה נושא את גבי עליו, היינו שהרה"ק רבי מאיר זי"ע עם כל מחלוקותיו היה "יין גאנצער רוקען האלטער" וכך היה שנפטר בקיץ זה תיכף ב"ב אלול. זכותם יגן עלינו.

והאיש המבשר לא הוציא שנתו ר"ל, כי צריך שלא יכנס איש פשוט במחלוקת של צדיקים כי אין אנו מבינים כלל כל מחלוקתיהם.

(גדולת הצדיקים)

עוד שמעתי מאבינו הרב הגה"ח זצ"ל שסיפר מדודינו הרה"ק רבי מאיר מאפטא זי"ע, שפעם אחת היה בימות החורף קור גדול שנגרם לו על ידי זה ביטול מתורה ועבודה, והיה מתפלל להשי"ת אחת משתי אלה, "אדער מאיר זאל האבען אויף איין פיער האלץ, אדער די פרעסט זאלען נאך לאזען" (או שיהיה למאיר כסף לקנות עצים לחמם את הבית, או שהקב"ה יפזר את הקור), והשי"ת האט גיהאלפען

די פרעסט האבען נאך געלאזט אין מאיר האט אויף קיין פיער האלץ נישט גיהאט (הקב"ה עזר והקור הלך אבל להרה"ק מאפטא לא היה גם כסף לקנות עצים לחמם). (מכת"י אחי המחבר הרב מזאלשיץ ז"ל)

(גדולת הצדיקים)

סיפר הרה"ק מבארניב (שליט"א) [זצוק"ל] כי לזקנו הרה"ק מראפשיץ היה אהבה וחבה גדולה עם הרה"ק ר' מאיר מאפטא זל"ה וכאשר נפטר זקנו מראפשיץ לא הודיעו לר"מ מפטירתו זמן רב.

פ"א בא איש כפרי אשר דר בכפר סמוך לעיר ראפשיץ ויכנס להרב ר"מ והציע לפניו בקשתו כי כאשר הוא מחזיק פרות חולבות אצל אדון א' וכעת נתמעט פרנסתו כי הפרות חדלו לתת חלבהן, ובתוך הדברים סיפר כי מלפנים כאשר ה' במצוקה נסע אל הצדיק מראפשיץ, וכעת אחר פטירתו של אותו צדיק, הוא מבקש אשר הרבי מאפטא יהי' פועל ישועות עבורו,

ויהי כאשר שמע ההב ר"מ את דבריו, הכה בכפו על ראשו וישא את קולו ויבך וסגר א"ע בחדרו, לאחר שעה יצא ויאמר אל הכפרי בזה"ל "דיר פעלט ארבי, פאר משיח'ס צייטן וועט אטשוואק אויך קענין געבין מילעך, נאר עס איז נעביך ארחמנות אויף ציון וירושלים וואס האט נעביך אן גיווארין אהארץ פריינד (מגדיל ישועות מלכו אות מ"ד).

(חמרא טבא)

הרה"ק האוהב ישראל בהיותו בלובלין הילל בפני הרבי, את הרה"ק רבי מאיר מאפטא, ואמר הרבי, מחסידינו ותלמידינו הוא, אמר האוהב ישראל, תלמידי הוא. אמר הרבי, הוא פה נשאלהו, וישלחו אחריו, ואמר להם לומד אני בבא קמא וגם בבא מציעא.

(נפלאות הרבי)

באחד הימים נשמע הקול בחצר רבינו הרה"ק רבי ישעיה [מפשעדבורז זי"ע], כי הרה"ק רבי מאיר מאפטא בעמח"ס אור לשמים הולך וקרב אל העיר, מיד שלח רבינו [מפשעדבורז זי"ע], את כל בני ישיבתו לקבל את פניו בהידור, כאשר הגיע העירה יצא רבינו [מפשעדבורז זי"ע] מביתו נאוה קודש לנוכחו, ובא עמו אל ביתו והזמינו החדרה, בהגיע רבי מאיר למפתן החדר הניח ידיו על המזוזה ונעצר מהילוכו, שאל רבינו מפני מה אין כבודו נכנס לביתי, אמר לו רבי מאיר בלשון קדשו "דער וואס האט אקראנקן מאגין טאהר קיין פעסט נישט עסין אז איהר וועט מיר צו זאגן אז עס וועט מיר נישט שאטין וועל איך אריין גיין צו אייך" (לדאבונן חולה אני על הקיבה וקשה לי עיכול המאכלים והיה באם תבטיחו לי שהמאכלים לא יזיקו לי אכנס לביתכם), הבטיחו רבינו על כך, נכנסו שניהם החדרה וישבו אל השולחן שהיה ערוך לפניהם, כיבדו רבינו בשתיית יין ולעקיף כדרכו בקודש לכבד בזה אורח הגון, ואמר לרבי מאיר בלשון קדשו "רבי טרינקט",

פנה רבי מאיר לרבינו, ואמר מפני מה קוראים אתם לי בתואר רבי, והלא אמר הכתוב "אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו" (מלאכי ג, טז), כאשר יראי ה' נדברים ביניהם, הרי הם מדברים בריעות ואהבה כדבר איש אל רעהו, והנכם שקוראים לי בתואר רבי, מחסרים אפוא מהריעות שבינינו. אמר לו רבינו, אני אפרש הכתוב על דרכי "אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו" (מלאכי ג, טז) כי הנה מצינו שתואר איש מורה על חשיבות עדה"כ (במדבר יב, ג) והאיש משה וגו'. וזהו שאמר הכתוב אז נדברו יראי ה', כאשר נדברים ביניהם יראי ה', אזי איש אל רעהו, כל אחד מהם מעניק את החשיבות לרעהו ומכבדו כערכו הרם. לאחר שסיים רבינו דבריו נענה רבי מאיר ואמר. שמיסט מיט אלמך.

(דברות חיים)

פ"א אמר הרה"ק ר' דוד מלעלוב זי"ע לאשתו מרת חנה ולבנו הרה"ק ר' משה זי"ע ניסע נא לסטאבניץ להרה"ק ר' מאיר (ואז ה' יושב בסטאבניץ ולא הי' לא רב ולא רבי ולמד אצל הרה"ג בעל כתר כהונה שהי' שם אב"ד) ונאכל שם סעודת הבקר.

והנה הרה"ק ר מאיר הי אז עני גדול ולא הי לו כ"א זוג אחת מנעלים (לאטשין) לו ולאשתו, וכשרצה הוא לילך לרחוב נטל הוא המנעלים וכשרצתה היא לילך לרחוב נטלתו היא. והי אז גשם גדול ובלאטע גדולה, וכשהלכה אשתו לרחוב לקנות איזה דבר על סעודת הבקר, נטלה המנעלים מבעלה וליכלכה א"ע לגמרי את הבגדים (כי לא הי לה אנפלאות-שטראמפ-ולא רצתה להגביה הבגדים משום צניעות) והי לה עגמ"נ גדול, אמרה אשת הרה"ק ר דוד לבעלה בזה"ל, דוד לעב מה רצית מהאנשים האל א"ל בעלה הרה"ק ר' דוד, "תדעי שכאן בהאנשים האלה יבא עת שינסכו א"ע עם יין כמו במים".

עברו ימים ושנים כשנתפרסם הרה"ק ר מאיר מסטאבניץ ומאפטא והיו לו חסידים רבים, פ"א ברה"ק עיקש א"ע שכשלא יעמוד על השלחן כ"ד טעפ יין לא ילך להשלחן, (ובוודאי היה לו טעמים ונימוקים עפ"י סוד בענין זה) וכן הוה שמיד עמדו על השלחן כ"ד טעפ יין. וידוע שאז הי' כ"ד טעפ יין ערך יקר ולא הורגלו ליתן על שלחן של רבי כ"כ יין.

סיפר כ"ק מרן [הרה"ק רבי חיים מאיר יחיאל ממאגלינצא] זלה"ה ששמע מפי הראדשיצער זלה"ה שבהיותו בלובלין קרה פ"א שהתאכסן באותו העליה שנתאכסן שמה הרה"ק ר' מאיר סטאבניצער זלה"ה, והרה"ק ר' מאיר סטאבניצער זלה"ה כבר היה רבי והיה מתנהג בהתבזה לכן היה לו שם בית מיוחד בהעליה אבל הסבא קדישא מראדישיץ היה אז רך בשנים עדיין, גם לא היה מפורסם ובאשר שלא היה ביכולתו לישכור לו איזה מקום בבית העליה לכן היה לו משכב בעליה עצמה על השחת, בבוקר בקומם ממיטתם נזדמן שירדו שניהם ביחד על הסולם מן העליה ויסמוך הרה"ק ר' מאיר על סטאבניצער זלה"ה את עצמו על הראדשיצער זלה"ה, ויהי כאשר ירדו על הסולם נאנח הראדשיצער זלה"ה, וישאל לו הרה"ק ר' מאיר סטאבניצער, בעריל מה זה שאתה נאנח מה חסר לך. ויען אותו הראדשיצער למה לא אאנח, אם יש להרבי איזה נתח טוב למי מכבדים הלא מכבדים להר' מאיר"ל אם יש להרבי איזה שחרית מיוחס אומרים להר' מאיר"ל לכו והתפללו לפני התיבה אם יש להרבי איזה זמר מעולה אומרים להר' מאיר"ל לכו וזמרו אבל אם יקרה חתונה אצל חתן וכלה עניים או איזה יתום ויתומה, אזי מחפשים לבערילען ואומרים לו לך בעריל, והשחר פניך ואמור שם ברחנות.

ויפן אליו הר' מאיר"ל סטאבניצער וישאל לו בעריל אפשר שאתה רוצה לנהג רבנות תן לי ירך, ויתן לו הראדשיצער את ידו. (בעת שסיפר הראדשיצער את מעשה הזאת אמר במקום הזה בזה"ל "נתתי לו את ידי, אין איך האב צי גיכאפט מיט ביידע הענר (ואני תפשתי בשתי ידיים) ע"כ" והיה נראה מדבריו שהיתה אצלו נתינת יד של הר' מאיר"ל כמו סמיכה על רבנות).

אחר זה היה מפציר הראדשיצער את הר' מאיר"ל מאד לבלי לגלות את הדברים האלה לפני הרבי, והר' מאיר"ל לא היה נעתר לבקשתו, ויציע כל הדברים האלה כהויתן לפני הרבי.

כאשר סיפר הראדשיצער המעשה הזאת אמר בזה הלשון: לא שיערתי מראש עד היכן יהיו הדברים מגיעים, כי מאז האב איך געקריגען אקנייטש ביי דעם רבין עד אשר לא הועיל לי על זה שום תשובה לפניו, לימים קרה מקרה שהרבי היה נוסע לטאמאשאוו, קודם הנסיעה קרא אותי הרבי ושאל לי בזה"ל, "בעריל אפשר קענסט די אויף דיר נעמען אז די זאלסט נישט עסען פריער ביז וואנען איך וועל דיר הייסען" והבטחתי אותו שאקיים דבריו, אז לקח עמו גם את לטאמאשאוו, על הדרך בכל החניות הייתי משמש אותו בכל הסעודות ואחר כל סעודה שאל אותו בזה"ל בעריל האכלת דבר מה, והשבתי לא אכלתי מאומה וכן נסעתי עמו שני ימים ושני לילות ולא בא שום דבר לתוך פי, ויהי ביום השלישי ועמד הרבי

באיזה מקום ושם הכינו לו סעודה גדולה, והיה נמשכה הסעודה כל היום ואז אחזתני הרעב בכל תוקפו עד שנתרמה לי איזה פעמים ביום הזה שהגעתי לכלות נפש, ומחמת זה דמייתי בדעתי שמחמת טרדת הסעודה והנאספים שכח אותי לגמרי, אולם הוסכמתי בדעתי יהיה מה שיהיה ולא אעבור את מצות הרבי.

אחר הסעודה כשנסע מהעיר, על אם הדרך שאל אותי הרבי בזה"ל בעריל האכלת מה היום, והשבתי לו עוד לא אכלתי, וישאל אותי הרבי כמתמיה, למה לא אכלת עוד, והשבתי לו הלא הרבי ציוה אותי שלא לאכול קודם שיצוה אותי ועדיין לא ציוה אותי הרבי לאכול, ועשה הרבי את עצמו כמשתומם מאד על הדבר, וימהר ויקח שלשה גדולים ואמר לי לך מהר וקנה לך לחם, ורצתי בחזרה אל העיר וקניתי לי בעד השלשה גדולים לחם, ומיהרתי אל העגלה וישבתי א"ע עם הלחם, כעבור חצי שעה שוב שאל אותי הרבי, בעריל אכלת את הלחם, ועניתי שעוד לא אכלתי, שוב שאל אותי כמתמיה, למה לא אכלת עוד, והשבתי שעדיין הרבי לא ציוה אותי לאכול, כי ציוה אותי רק לקנות לחם, אז אמר לי הרבי לך מהר ונטול את ידיך, והלכתי ונטלתי את ידי וישבתי א"ע על העגלה ושהיתי כן זמן מרובה והרבי לא ציוה לי לאכול, עד שהגעתי לכלות נפש ממש בלי פיקפוק כלל, אז פנה אלי הרבי ויאמר לי חטוף ואכול, וממש כיון הרבי לרגע האחרונה ובאם היה עצר אותי רגע אז לא היה יותר בעריל בעולם ועל ידי הניסיון הזאת נתרפא הקנייטש שהשגתי ע"י ר' מאיר סטאבניצער אצל הרבי.

וסיים ע"ז כ"ק מרן ממאגלינצא בזה"ל אב געהיטען זאל מען ווערען אז א חסיד קריגט א קניטש ביי ארעבין מען קאן זיך גאר נישט אויסקויפען ביי זיי עכדה"ק.

(הרה"ק ר' חיים מאיר יחיאל ממאגלינצא זי"ע, "שיחות חיים")

כאשר נפטר הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא זי"ע ביום ה' ניסן תקפ"ג במעזבוז, והידיעה המזעזעת הגיעה לאפטא בערב חג הפסח, העלימו אותה מקורביו מרבינו הק' זי"ע למען לא להשבית את שמחת חגו עליו, ובליל א' דפסת אחר הסדר אמר רבינו הק' זי"ע לא אדע מה זאת הנה העברתי לפני את הסדר של מורי הרה"ק בעל אוהב ישראל וראיתי יושב בזה"ה מבחיק אשר לא יכולתי לראות פניו ואצלו יושב בנו הרב ר' יצחק מאיר בעצבות ואבלות, אשר לא אוכל להבין זאת.

רק כעבור שבעה שבועות מצא את הפתרון לחזיונו מאחר ולא יכלו יותר להסתיר ממנו את האמת בשרו לו בערב חג השבועות את הבשורה הרעה, מיד נהג אבלות שעה אחת כדון, כשקם אמר הרבי מלובלין היה מורי ורבי, והרה"ק בעל אוהב ישראל היה לי כהאומן ליונק.

הנה ידוע שהרה"ק המפורסם מוה"ר מאיר הלוי אבד"ק סטאבניץ ואפטא בעמסה"ק אור לשמים, הי' מגדולי תלמידיו של הרבי מלובלין הקדוש, ולפעמים הי' מסתופף ג"כ בצל ק' היהודי הקדוש מפרשיסחא. פ"א אמר לו הרבי מלובלין שיתפלל בעד "היהודי הקדוש" עבור אריכת ימיו, ובעבור זה יועיל ויהי טוב לו לנשמתו, כי כשהאדם מתפלל בעד הצדיק אזי הוא תיקון גדול ותועלת לנשמת האדם המתפלל, וכאשר הי' באיזו זמן אח"כ מלובלין בשב"ק וישב על השלחן סמוך "להרבי מלובלין", ובתוך הסעודה הרכין א"ע הרבי אליו וגחן ולחש לי באזנו ושאלהו בחשאי אם עושה כן ואם הוא מתפלל בעד אריכת ימיו של "היהודי הקדוש", והשיבו כי מאותו פעם ששמע מרבו שאמר לו להתפלל בעדו, הוא מקיים כן ובכל יום הוא מתפלל בעד "היהודי הקדוש" ואמר הרבי טוב טוב.

אח"כ תיכף התחיל הרבי לדבר על היהודי הק' כדרכו בימי המחלוקת הידוע, והחסידים שראו ושמעו זאת שהרבי מתלחש עם הרה"ק מהר"מ בחשאי מאוזן לאוזן, והשיב טוב טוב, כי זאת שמעו, ואח"כ דיבר מהיהודי, ע"כ מובן שהרבה חשבו בלבם, אין זה כי בטח דיבר "הרה"ק מהר"מ" לפני הרבי, מלשינות על "היהודי הק'", וממילא נתגלגל הדבר עד שהגיע המעשה לאזני "היהודי הק'" וברית כרותה ללה"ר שתתקבל אם לא כולו עכ"פ מקצתו,

כשנסע הרה"ק מהר"מ לביתו פ"א בלילה חלם לו שארי אחד גדול ונורא מאוד רדף אחריו ורצה לבלעו חי, ובהקיצו הבין שלא ריק הוא והלא דבר (כי הצדיקים הגדולים יודעים בנפשם שגם חלומות אינם דברים קלים) והתחיל לחקיר ולחשוב בלבו מי הוא זה ואי זה הוא הארי החי האדם הגדול אשר יש לו עליו איזה טינא והקפדה עד שנזכר מהמעשה הנ"ל בלובלין, והחליט בדעתו שבלי ספק הגיע הרבר לאזני

"היהודי הקדוש ויש לו עליו תרעומות. וזה מרמוז חלומי, ותיכף ציה לשני מקורביו שיסעו על שבי", לפרשיסחא להיהודי הקדוש, ולא שלח ע"י שום דיבור ולא מכתב, רק שיסעו אליו, כי ידע שמעצמו יבין ויתפייס עי"ז, כך הוה כאשר באו שני החסידים, וקבלו ברכת שלום מהיהודי הקדוש, אמר להם, הגם כי כבר הכל על נכון, ולא הוצרך לכל זה, אמנם בדיעבד עכ"ז ששלחכם אלי טוב יותר לפניו, ע"כ. שמעתי מכ"א מ"ר הרה"ג הק' מוה"ר מאיר יהושע זצלה"ה אבר"ק פה"ק חתן הגה"ק המפורסם א"א מו"ה אי"ל אבר"ק אופאלא זצלה"ה ז"ע.

(תפארת היהודי)

פעם אחת בא הרה"ק רבי בונם מפרשיסחא זי"ע לווארשא עבור טובת הכלל בין הבאים אליו היה הגאון רבי אלעזר הכהן זצ"ל אבר"ק פולטוסק חתן הגאון רבי יעקב מליסא זצ"ל בעל חוות דעת, בעת שנתן הרה"ק הרבי רבי בונם זי"ע מרגוע לנפשו קרא להרה"ג רבי אלעזר זצ"ל אל חדרו הפנימי וציוה למשמשו שיביא כסא לכבודו וציוה עליו לישב על הכסא סמוך למטתו, אחרי רגעים אחדים קרא שני פעמים בשמו אלעזר אלעזר בדרך חיבה, ואמר בזה"ל "הנה הגבירים מווארשא זה שאינם מכבדים אותי כראוי הצדק עמם כי אני איש פשוט ועוד כהנה וכהנה, אמנם על מה ולמה אינם מכבדים את הרב הקדוש והטהור כקש"ת מו"ה מאיר מאפטא הלא הוא למדן מופלג".

הרה"ק רבי שלמה הכהן מואדומסק זי"ע בעל "תפארת שלמה" היה מתלמידיו המובהקים של רבינו הק' זי"ע.

על נסיעתו הראשונה לאפטא מסופר: בהיותו אברך בעיר וולשצ'ובה נסעו חסידים בחורש אלול אל רבינו הק' זי"ע ולקחו את הרה"ק רבי שלמה זי"ע עמם, בעת בואם לקבל שלום רגז רבינו הק' זי"ע עליהם בקול זיע סגי בזה"ל "מה הבאתם לי עוד פרי חדש, אברך חדש, אין רצוני בחסידים חדשים, וכעת מה שעבר אין, אבל אם עוד הפעם תביאו אותי אתכם אגרש את כולכם מביתי, הלא שמעתם". חסידים אלו נבהלו מאד מדבריו אלו, הרה"ק רבי שלמה זי"ע היה שם עד אחר חג הסוכות והיה מאכלו לחם ואוגערקעס, והיה ישן על עליה, רבינו הק' זי"ע לא רק שריחקו בכל מיני ריחוק ולא שאלו כלל על מהותו וטיבו, אלא שנתן צו ופקודה למשמשו שלא יתן לו אפילו בשבת על השולחן קערת תבשיל או מרק ובשר וכדומה, בהרחקות גדולות מאד.

הרה"ק רבי שלמה זי"ע קבל כל זאת באהבה ועבד עבודת הקודש במשך כל הזמן בשמחה.

דרכו של רבינו הק' זי"ע היה שעל חג הסוכות לא הניח לשום חסיד להשאיר אצלו רק תיכף אחר יוה"כ הכריז בביהמ"ד בצו שכל החסידים יבואו ויקבלו מלפניו ברכת פרידה ויסעו לביתם לשלום וכאשר ידע מזה הרה"ק רבי שלמה זי"ע והוא רצה דווקא להיות באפטא גם בסוכות שת לו חכמתו בקרבו והלך ופינה עצמו מביהמ"ד של רבינו הק' זי"ע אל ביהמ"ד אחר כי לא חסרו בתי מדרשים באפטא כדי שלא יתראה כלל לפני רבינו הק' זי"ע ולא ישמע פקודתו ליסע לביתו אבל רבינו הק' זי"ע הרגיש בזה ברוח קדשו ואמר אל משמשו לך נא ראה וחפש את האברך ר' שלמה מוולשצ'ובה ויבוא לפני תיכף ומיד המשמש הלך לביהמ"ד של רבינו הק' זי"ע ובא בחזרה תיכף ואמר כי פשפש ולא מצאו שם הרעיש עליו רבינו הק' זי"ע מסתמא הוא בביהמ"ד אחר תיכף לך והביאו לפני המשמש נבהל והלך בזריזות מביהמ"ד לביהמ"ד עד שמצאו יושב ולומד וצעק עליו בקול עמוד תיכף ובוא עמי מהרה כי הרבי קורא לך הרה"ק רבי שלמה זי"ע

הפסיק מלימודו והלך בהכנעה אל רבינו הק' זי"ע וכשראהו רבינו הק' זי"ע צעק עליו בזה"ל הראיתם מערים כזה התחבא עצמו בביהמ"ד אחר וסבר שלא ארגיש בו מה אתה סובר להיות אצלי בסוכות האם אינך יודע כי אצלי אין שום איש זר בסוכות אתה מיוחס אצלי לא לא תיכף ומיד תקח ממני ברכת פרידה וסע לביתך כדברו זאת הושיט לו רבינו הק' זי"ע את ידו הקדושה לשלום שיסע חיש מהר הרה"ק רבי שלמה זי"ע נשאר על עמדו בהכנעה דומם ושותק עברו איזו רגעים רעש עליו רבינו הק' זי"ע מה אתה עומד ומבלה זמנך אינך שומע דברתי וקול פקודתי אזי פתח הרה"ק רבי שלמה זי"ע את פיו ואמר אל יחר אף אדוני ואדברה אם הרבי אינו מניח לי להיות אצלו בסוכות חלילה לא אעבור פקודתו אני פי מלך שמור אבל בכל אופן רצוני חוק מאד להיות בעיר אפטא בסוכות הבעל"ט גם אם אדמו"ר לא

ירשה לי להיות בסוכתו רצוני להיות אצל בעה"ב אחר ובוודאי לא ימחה לי אדמו"ר להשאיר בעיר אפטא בחג הסוכות כשמוע רבינו הק' זי"ע את דבריו השיב לו במרוצה וקצת רוגז נא נא בעיר אפטא אין עסק שלי תוכל להיות אבל בל היין לך לחשוב להיות אצלי בסוכתי ובבית מדרשי וכן בסטאנציע של החסידים כאשר היית עד כה אתה שומע לך לדרך.

הרה"ק רבי שלמה זי"ע לקח מיד את כל כליו מסטאנציע שלו לרחוב אחר רחוק ממשכן קדשו של רבינו הק' זי"ע וקבע לימודו בביהמ"ד אחר וציוה לבעה"ב החדש שלו שיכין עבורו חלות קטנות ומעט דגים לכבוד יו"ט ולא התראה כלל בביהמ"ד של רבינו הק' זי"ע ליל א' דסוכות אחר התפילה ראה הרה"ק רבי שלמה זי"ע כי אצל הבעה"ב החדש שלו יש סוכה גדולה עם הרבה בעלי בתים פשוטים הם ובניהם הקטנים עם הגדולים יחד התיישב עצמו ואמר לבעה"ב שלו כי מחמת שצר לו המקום שישב יחד עם המון עם בסוכה לכן שיאכלו הם סעודתם מקודם ואחרי זה כשיסיימו סעודתם יאכל גם הוא הלך הרה"ק רבי שלמה זי"ע לביהמ"ד וישב ללמוד בחשק נפלא לבדו במקום שאין איש אתו בביהמ"ד עברה שעה אחת מלימודו וביתניים הלך רבינו הק' זי"ע לסוכה ועשה קידוש ונטל את ידיו לסעודה וברך המוציא לאחר שאכל את הדגים קרא פתאום רבינו הק' זי"ע למשמשו ואמר לו לך נא מהרה ובקש לי את האברך ר' שלמה מוולשצ'ובה שיבוא לכאן.

המשמש הלך וחפש אותו בחפש מחופש ובא בחזרה ואמר לרבינו הק' זי"ע בקשתיו ולא מצאתיו אמר לו רבינו הק' זי"ע "מה אתה אומר חפש נא אותו היטב הלא בטח יושב ולומד הוא באיזו ביהמ"ד" המשמש התפלא מי הוא שיושב ולומד כעת בביהמ"ד הלא כעת שעת סעודה הראשונה של ליל סוכות מי הוא זה שאינו יושב כעת בסוכה אבל היה מוכרח ללכת לחפשו והלך מביהמ"ד לביהמ"ד עד שמצא את הרה"ק רבי שלמה זי"ע יושב ולומד קום נא ולך מהרה צעק המשמש הלא רגלי חלושות ומעדו קרסולי מלרוץ רץ כצבי לחפש אותך הרבי קורא לך לבוא אליו אל סוכתו קום ולך.

השיבו הרה"ק רבי שלמה זי"ע בתמהון לבב "הלא אדמו"ר אמר לי בפירוש שלא אראה ולא אמצא בסוכתו ובביהמ"ד שלו באזהרה כפולה ומכופלת ואיך אתה אומר כן בטח אחד מבניו או ממקורביו צוה לך כן מבלי ידיעתו" התחיל המשמש לצעוק עליו מרה הראיתם מתחכם כזה הנני עיף ויגע ממרוצתי מבית לבית וממקום למקום לחפש אותו עד שמצאתיו והוא עומד ומפפל בדברים האם צריך להשבע על זה שבועה דאורייתא אני אומר לך כי הרבי בעצמו קורא לך קום ובוא מהר השיב הרה"ק רבי שלמה זי"ע "אם כן איפוא אלך אבל אולי אתה משקר לי אזי תזכור נא היטב שתהיה זהיר וזהיר ברוחך כי בנפשו דברת" אמר המשמש כן כן וילכו שניהם יחדיו.

כבואו אל הסוכה קרא לו רבינו הק' זי"ע שישב על הספסל אחורי כסא קדשו (אונטער די שטוהל) וישב, שאלו רבינו הק' זי"ע עשית קידוש, השיב לא, צוה רבינו הק' זי"ע "תנו לו כוס יין לקידוש" ועשה קידוש לעיני כל היושבים מסובים. אח"כ צוה רבינו הק' זי"ע לתת לו מים לנטילת ידים, לאחר שנטל ידיו צוה לתת לו חלות ודגים. לאחר שאכל את הדגים אמר לו רבינו הק' זי"ע "אתה אברך הנה שמעתי עליך לאמר שאתה יודע לנגן, נגן נא את הזמר כל מקדש", (כי הל אז יום א' דסוכות ביום שבי"ק). אזי פתח הרה"ק רבי שלמה זי"ע את פיו בקול גילת ורגן קולו קול עוז ועצמה בצלצלי שמע ותרועה כדרכו עד שנבהלו השומעים מקול נעימות קולו הערב המפרק הרים ומשבר סלעים.

רבינו הק' זי"ע סגר את עיניו בשמעו קול זמרתו, וכמעט רקד רקידה ביושבו על כסא קדשו, עשה תנועות בגופו בדביקות קדושתו, וכצפריים עפות כן עף והגביה עצמו למעלה למעלה במשך כל הזמן שנשמע קולו של הרה"ק רבי שלמה זי"ע, כאשר סיים הרה"ק רבי שלמה זי"ע ה' אלקי ישראל תשועת עולמים בקול רם ונישא, נתפעלו כולם עד כי כמעט היו רואים את הקולות של תשועת עולמים ממש.

אזי פתח רבינו הק' זי"ע את פיו ואמר "יישר כח לך אברך" ואל בנו הרה"ק רבי פנחס זי"ע הפך את פניו ואמר לו "הראית נא, כי באופן כזה צריך לזמר זמירות כמו שהאברך הזה מזמר, תדע שבשעה שהאברך הזה מזמר זמירות מונח לו שם "הויה" על קצה הלשון שלו (דער שם ה' ליגט עהם אופן שפיץ צייג), והוא מזמר ממש כמו קול כנפי הכרובים בגן עדן, באופן כזה צריך לזמר". העולם כששמעו דברים אלו יוצאים מפה קדשו של רבינו הק' זי"ע נבהלו ונתפלאו, והביטו זה אל זה, עד שצוה רבינו הק' זי"ע להביא את המרק אל השולחן. ואמר על - זה פעם הרה"ק רבי שלמה זי"ע שבזמר הזה כיבד אותו רבו רבינו הק' זי"ע עם ענין "קדושת הניגון", כי הוא היה בדעתו שלא לבלות זמן עם זה, כי באתרא דליעול ירקא ליעול בישראל וכוורא, בתורה ותפילה, אבל אז בגזירת רבו שכיבד אותו בזה, היה מוכרח לקבל גם את עבודת הקודש הזו, וב"ה שעלה יפה יפה מאד (עס האט אבער ב"ה גוט געראטן).

בעיר וולשצ'ובה לא ידעו מזה החסידים כלל וכאשר בא הרה"ק רבי שלמה זי"ע חזרה לוולשצ'ובה הביטו החסידים עליו ברוגז כי זכרו שקבלו פסק גדול מרבינו הק' זי"ע על כך שהביאו אליו חסידים חדשים וכאשר אחר זמן רב כשנסעו לחג השבועות לאפטא רצה הרה"ק רבי שלמה זי"ע ליסע אתם יחד ולא רצו בשום אופן כי למה להם הצער הזה לקבל שוב פסק מרבינו הק' זי"ע הפציר בהם מאד הרה"ק רבי שלמה זי"ע שיקחוהו עמם ולא גילה להם שום דבר מהקורות אותו באפטא בחג הסוכות לבסוף לקחו אותו בתנאי הזה לפני העיר אפטא יש שם קרעטשמע פונדק ויקחוהו עד שם ושם ישאר לבדו ולא יסע עמם יחד לאפטא והסכים לזה ונסעו יחד בהגיעם לקרעטשמע נשאר שם הרה"ק רבי שלמה זי"ע והם נסעו לבדם לאפטא.

בבואם אל רבינו הק' זי"ע שאלם תיכף רבינו הק' זי"ע "היכן האברך הזה לקחתם אותו עמכם" השיבו לא מחמת יראה שלא יתרגז עליהם פתח רבינו הק' זי"ע את פיו בצעקה "אוי שוטים למה לכם לנסוע אלי הלא אם יש לכם בעירכם אברך כזה אינכם צריכם לבוא אלי" הדבר יצא מפיו והם נבהלו נחפזו ונסעו תיכף עם העגלה אל הקרעטשמע ומצאו את הרה"ק רבי שלמה זי"ע הולך רגלי גדרנו לאפטא ובקשו את סליחתו ופייסו אותו באימה ויראה והתחילו לנהוג בו מורא רב כמורא שמים והתחילו לקבל מרות ממנו כי שמעו בפירוש איך שרבינו הק' זי"ע סמך אותו מפורש בשתי ידיים.

הרב הצדיק ר' מאיר מאפטא זי"ע דרכו בקודש היה להלהיב לבבות ישראל לעבודת השי"ת מתוך שמחה עצומה, פעם אחת בערב יום הכפורים בעת שנתקבצו לבית מדרשו המון רב לומר כל נדרי, בא הרב לביהמ"ד ואמ' להעולם בזה"ל "יהודים נפייס את תורתינו הקדושה אשר אשר פגמנו בה כל השנה ולא קיימנו מה שכתוב בתוכה, וברוב התעוררות יצאו הדכים מפיו הקדוש עד שגעו כל העם בבכיה גדולה מאין הפוגות לערך שני שעות. והרב ז"ל תיכף באמרו דברים הללו שב לביתו, ולאחר שני שעות בא עוד הפעם לבית מדרשו ומצא שכולם בוכים, צעק יהודים לא כך דמיתי, רק בשמחה לשוב אל השי"ת והתחיל לרנן האדרת והאמונה וכ' ברוב התעוררות חדוה עד שקמו כולם מבכייתם ולקחו זה את זה ביד ורקדו בעיגול גדול ריקוד לערך שעה ואח"כ פתחו ואמרו כל נדרי אשרי העם שככה לו.

(אמונת צדיקים)

סיפר לי דודי הגה"צ מואוידסלוב שליט"א שאחר נישואיו גר בבני ברק והיה נפגש עם החסיד הידוע רבי בן ציון אפטער ז"ל, ופעם אמר לו רבי בן ציון הלא אתה נכד הרה"ק בעל 'אור לשמים' מאפטא זצ"ל, אספר לך עובדא שהייתי בעת מעשה (וואס איך האב אליין מיטגעהאלטן).

וסיפר רבי בן ציון ישבנו פעם בבית המדרש בערינו אפטא (כמדומה לי שאמר שהיה בליל שישי) ולמדנו, ובחוץ היה סערה שלג וכפור וגשם, והגיעה עגלה עם אנשים וביניהם ילדה כבת י"א או י"ב שנה שנכנס בה דיבוק רח"ל, והיו בדרכם אל הרה"ק רבי מרדכי מקוזמיר זצ"ל (שכמדומה לי שגר אז בקעלץ) ונעצרו ליד בית המדרש כדי לחמם עצמם ולשתות, אמרנו להם הלא בעירנו מנוחתו כבוד של הרה"ק האור לשמים זצ"ל, והרבה אנשים נושעו אצלו, על כן לינו פה הלילה, וליום מחרת נעלה אל הציון, תיכף כששמעה הילדה שרוצים ללכת אל הציון, צעקה לא אלך לא אלך, נשאר שמה בלילה ולמחרתו נסעו להציון הילדה לא הסכימה בשום אופן לנסוע עמם, לקחו

אותה שני אברכים בחזק יד והכניסוה אל העגלה. כשהגיעו בסמוך להציון צעקה בקולות כל כך (האט זי אזוינס פארפירט) שבכוחי כוחות הוצרכו להחזיק בה, וכל זה היה קודם שנכנסו אל האהל אבל תיכף כשנכנסו אל תוך האוהל נשתתקה, ואחר זמן אמרה עס ליגן דא דריי אידן, דער אינדערמיט איז זיך משתדל פאר מיינעט וועגן, זה היה האור לשמים, (ומהצדדים היו מונחים כבוד בנו הרה"ק רבי פנחס זצ"ל והרה"ק רבי יעקב מאפטא זצ"ל בן הרה"ק רבי נחמיה בן הרה"ק רבי דוד מלעלוב זצ"ל).

ועדיין היו שם למשך זמן וכשיצאו עם הילדה היתה כאחד האדם וסיים לי רבי בן ציון אפטער, און איך בין דארט געווען (ואני הייתי שם).

(שיח זקנים ח"ו)

לפעמים מרוב התלהבותו הגדולה ודביקות התפילה הגיע רבינו הק' זי"ע עד לכלות הנפש פעם אחת כשהיו מתפללים ביחד שני האחים הקדושים זי"ע היה לאחיו הגדול הרה"ק רבי מרדכי מסטאשוב זי"ע עליית נשמה וראה את אחיו רבינו הק' זי"ע ג"כ בעולמות העליונים כי גם לאחיו היה עליית נשמה וראה הרה"ק רבי מרדכי זי"ע את אחיו משתעשע בעולמות ובהיכלות העליונים ויש לו שם עריבות נעימות ידירות עד כלות הנפש והרגיש הרה"ק רבי מרדכי זי"ע שלאחיו אין עוד חשק לירד למטה ואין נאחזות אצלו הנשמה בגופו, מחמת גודל ההתלהבות ואש תמיד תוקד בקרבו בכלות הנפש, למסור נפשו לה' ולהתענג ולשמוח בדביקות נפלאה, לדבק את נשמתו באור אין סוף ב"ה וב"ש, ותגלע הנפש את הבשר לצאת מנרתיקה ולשוב אל אביה שבשמים כשלהבת הקשורה בגחלת.

וימהר הרה"ק רבי מרדכי זי"ע לקצר את תפילתו, וירד למטה, ורץ מהר אל אחיו, ומשך אותו בשרוולו, והרים עליו את קולו בצעקה גדולה ובקושי גדול הצליח להחזיר את נשמתו לגופו, ורבינו הק' זי"ע החזיק לו תמיד טובה על זאת.

(גדולת מרדכי)

בימי רבינו הק' זי"ע רדפו המתבוללים והמשכילים את החסידות, והלשינו עליהם בפני הממשלה האוסטרית, אחת הטענות שבפי המשכילים היתה כי האדמו"רים אינם אלא בעלי הזיות מסוכנים, הממשלה מינתה גנרל מיוחד שיצא למסע כדי לחקור את אמיתות הדברים, בבואו לאפטא, הזמין אליו הלה את רבינו הק' זי"ע, ושאלו לפשר תפילתו הלוהטת.

ענה לו רבינו הק' זי"ע בהתלהבות, "דוד המלך אומר בתהלים (לט, ד), חם לבי בקרבי בהגיגי תבער אש דברתי בלשוני" הדברים שנאמרו בהתלהבות, עוררו התפעלות בלב הגנרל והוא פטרו לשלום בכבוד גדול.

העיד זקני הקדוש מצאנו זי"ע על ה"מאור ושמש" וה"אור לשמים" שהיו כ"אדם הראשון" קודם החטא, ומי שראה אותם נוכח לראות שאפשר לחיות בלא אכילה ושתיה, שכל חיותם היתה מאור הקדושה השופע עליהם מבחי' ואתה מחיה את כולם.

(כ"ק אדמו"ר הגה"ק מצאנו זי"ע, רעד"ר שלח תשמ"א)

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

לט"ג הרה"ק רבי מאיר בן רבי שמואל סג"ל הלוי, ה"אור לשמים" מאפטא זי"ע ועכ"א

ההפצה בעיה"ק טבריא נתרם לע"נ רבני טבריא

רבה הראשי של טבריא העדיק החכם **רבי חיים בן רבי יצחק סמאגא** זצ"ל

רבה הראשי של טבריא העדיק החכם **רבי יעקב חי בן רבי ברוך זריהן** זצ"ל

מייסד ת"ת ביבאס, העדיק החכם **רבי רפאל ביבאס** זצ"ל

להשתתפות בהוצאות הגיליון לרגל שמוחה או לע"נ

ולקבלת הגיליון במייל, להערות ולהארות,

GILYON.LIZENSK@GMAIL.COM

להצילחת

מושה בן אסתר מולכה
זכות הפצת תורה וחסידות, יעמוד לו
להתברך בכל מילי דמיטב

להצילחת

מאיר יחיאל בן חנה סימא
זכות הפצת תורה וחסידות, יעמוד
לו להתברך בכל מילי דמיטב

להצילחת

מנחם מוענדל בן פרידא גילה
זכות הפצת תורה וחסידות, יעמוד לו
להתברך בכל מילי דמיטב

להצילחת

אפרים בן אסתר לאה
זכות הפצת תורה וחסידות, יעמוד
לו להתברך בכל מילי דמיטב

להצילחת

מושה בן אסתר לאה
זכות הפצת תורה וחסידות, יעמוד לו
להתברך בכל מילי דמיטב